

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofci Vladimir
judecători – Cobzac Elena și Țurcan Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către inculpatul Panfil Denis, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe
Panfil Denis xxxxx născut la xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 29.12.2016-31.10.2018;
2. Instanța de apel: 28.05.2018-12.02.2019;
3. Instanța de recurs: 21.02.2020-03.06.2020.

Asupra recursului ordinar, în cauză în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 31 octombrie 2018, cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art.364/1 Cod de procedură penală, Panfil Denis a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2), lit. d) și f) Cod penal la 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare, cu amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale și în baza art.287 alin.(1) Codul Penal la 1 (unu) ani închisoare.

În baza art.84 alin.(1) Codul Penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Panfil Denis, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă - 4 (patru) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis cu amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, adică 10 000 (zece mii) lei.

În temeiul art.90 Codul Penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 4 (patru) ani.

Acțiunea civilă intentată de părțile vătămate Cangaș Diana și Sarabaș Mana, a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea din contul lui Panfil Denis în beneficiul lui Cangaș Dian și Sarabaș Maria a prejudiciul material în sumă de 363,44 lei (trei sute șazeci și trei lei, 44 bani), prejudiciul moral în sumă de 15000 (cincisprezece mii) lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5000 (cinci mii) lei, iar în total suma de 20363,44 lei (douăzeci mii trei sute șazeci și trei lei, 44 bani).

Demersul procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare de la Panfil Denis a fost respins ca neîntemeiat.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Panfil Denis, la data de 27.08.2016, aproximativ la orele 10:30, acționând în scopul sustragerii în mod deschis a bunurilor altei persoane, a pătruns pe lotul de teren agricol, aflat în proprietate privată a cet. Cangaș Diana și Sarabaș Măria, situat în extravilanul xxxxx, de unde a strâns din copacii plantați mere specia „Mantuan” în 10 saci, cu masa totală de 189 kg., la prețul unui kg. de 2,2 lei, în sumă de 415,8 lei.

Ulterior acesta fiind prins în flagrant delict de către proprietara livezii Cangaș Diana, care ea cerut să lase merele, ultimul nu s-a conformat cerințelor înaintate, s-a urcat la volanul tractorului în care se aflau merele și a plecat într-o direcție necunoscută, cauzându-i astfel părților vătămate o daună materială în proporții considerabile.

Tot, Panfil Denis, la data de 26.08.2017, în jurul orelor 01:00 min, în scopul realizării intenției sale infracționale, îndreptate spre comiterea unui act de huliganism, însoțit de aplicarea violenței asupra persoanei, intenționat, din motive huliganice, aflându-se pe una din străzile satului Răzeni, raionul Ialoveni, în cadrul unui conflict neînsemnat, inițiat spontan cu cet. Cotorobai Andrei, manifestând o obrăznicie deosebită, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și cu picioarele lui Cotorobai Andrei peste diferite regiuni ale corpului, de la care ultimul a căzut la sol, pierzându-și cunoștința, ca consecință cauzându-i suferințe fizice, iar conform datelor din raportul de expertiză judiciară nr.2201/D din 03.10.2017: echimoză la nivelul feței, excoriații la nivelul capului, feții, gâtului posterior, toracelui posterior, membrelor superioare, la nivelul cristei iliace din dreapta, care se califică ca o vătămare neînsemnată.

3. Sentința menționată a fost atacată cu *apel* de către părțile vătămate Sarabaș Măria și Gangaș Diana în care solicită casarea sentinței în partea ce tine de stabilirea pedepsei și pronunțarea în aceasta parte a unei noi hotărâri prin care Panfil Denis, fiind recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la 187 alin.(2), lit. d) și f) și art. 287 alin.(1) Codul penal, să-i fie numita pedeapsa mai aspră, cu excluderea aplicării art.90 Codul penal, cu admiterea acțiunii civile.

3.1 În motivarea apelului părțile vătămate au invocat că: instanța de fond, deși a constatat toate circumstanțele și a încadrat corect acțiunile lui Panfil Denis, i-a numit inculpatului o pedeapsa prea blândă și nejustificat i-a aplicat prevederile art.90 Codul penal.

De asemenea, apelanții au invocat și faptul că prima instanță nu a luat în considerare faptul ca lui Panfil Denis îi este imputată comiterea jafului agravant cu doua calificative și huliganismul, deci nu este vorba de o simpla acțiune, dar de una complexă. Prima instanța nu a luat în considerare influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului or, anterior inculpatul Panfil Denis a fost condamnat pentru infracțiuni analogice (f. d. 144-147, voi. I), și deja i s-a stabilit

atât pedeapsa muncii neremunerate în folosul comunității, cât și suspendarea condiționată a executării pedepsei, sancțiuni care nu și-au atins scopul.

Referitor la acțiunea civilă înaintată, părțile vătămate consideră drept echitabilă compensarea prejudiciului moral în sumă de 100 000 pentru ambele.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2019, a fost admis apelul părților vătămate, casată sentința în partea numirii pedepsei și privitor la încasarea daunei morale și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, prin care lui Panfil Denis pentru concurs de infracțiuni, prin cumularea parțială a pedepselor numite, conform art. 84 alin.(1) Codul Penal, i-a fost numită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, adică 10 000 (zece mii) lei, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciare de tip semiînchis.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de către părțile vătămate Sarabaș Măria și Gangaș Diana privitor la încasarea daunei morale și s-a dispus încasarea de la Panfil Denis în beneficiul părților vătămate Sarabaș Măria și Gangaș Diana, prejudiciul moral în mărime de câte 10 000 (zece mii) lei fiecărei părți vătămate.

În rest, prevederile sentinței au fost menținute.

4.1 În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Panfil Denis a săvârșit infracțiunile imputate lui.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și anume prin: - declarațiile inculpatului P Panfil Denis; procesul-verbal de cercetare la fața locului cu foto tabel din 27.08.2016, (f. d. 13-15, vol. I); copiile contractelor de vânzare-cumpărare și extrasele din registrul bunurilor imobile (f. d. 31-47, vol. I); procesele-verbale de recunoaștere a persoanei după fotografie din 12.09.2016, unde părțile vătămate Sarabaș Măria și Cangaș Diana l-au recunoscut pe Panfil Denis (f. d. 59-66, vol. I); procesul-verbal de percheziție din 13.09.2016 cu table foto, pe teritoriul depozitării tractorului din s. Brăila unde au fost depistate 4 lăzi cu mere (f. d. 83-85, vol. I); procesul-verbal cu privire la efectuarea experimentului în procedura de urmărire penală din 23.11.2016, (f. d. 161-163, vol. I); procesele-verbale de confruntare din 26.09.2016 (f. d. 148-151, vol. I); declarațiile părții vătămate Cangas Diana, (f. d. 26-27, vol. I); declarațiile părții vătămate Sarabaș Măria, (f. d. 22, 23, vol. I); declarațiile martorului Popescu Victor, (f. d. 56, 57, vol. I); declarațiile părții vătămate Cotorobai Andrei (f. d. 44-47, vol. II); declarațiile martorului Carabeț Tatiana (f. d. 49, vol. II); procesul-verbal de confruntare din 06.10.2017, (f. d. 100, vol. II); raportul de expertiză judiciară nr.2201/D din 03.10.2017, în cadrul căreia s-a constatat la Cotorobai Andrei: o vătămare neînsemnată (f. d. 31, 32, vol. II).

Astfel, instanța de apel a respins solicitarea apărării privind calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 157 Cod penal, dat fiind faptul că în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei atât în prima instanță cât și în instanța de apel au fost acumulate suficiente probe care atestă faptul că în acțiunile patului este prezentă componenta de infracțiune prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal.

În ce privește pedeapsa stabilită inculpatului instanța de apel a constatat că instanța de fond corect i-a numit lui Panfil Denis pedeapsa în baza art. 187 alin. (2), lit. d) și (f) și art.287 alin.(1) Codul penal, iar în baza art.84 alin.(1) Codul penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, pedeapsa definitivă de 4 (patru) ani închisoare, cu amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, adică 10 000 (zece mii) lei, însă eronat în temeiul art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 4 (patru) ani or, anterior inculpatul Panfil Denis, a mai săvârșit infracțiuni similare fiind chiar și condamnat (f.d. 144-147, vol.I) și, fiindu-i stabilită atât pedeapsa muncii neremunerate în folosul comunității, cât și pedeapsa închisorii cu suspendarea condiționată a executării ei, dânsul n-a tras concluziile respective, nu s-a corectat și reeducat și din nou a pășit pe cale infracționalității, a comis fapte prevăzute de legea penală și a considerat necesar de a admite apelul părților vătămate și de a-i numi pedeapsa definitivă inculpatului Panfil Denis, pentru concurs de infracțiuni, prin cumularea parțială a pedepselor numite, conform art. 84 alin.(1) Codul Penal, sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, adică 10 000 (zece mii) lei, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciare de tip semiînchis.

În ce privește acțiunea civilă, instanța de apel în corespundere cu prevederile art. 219 al. 1) și al. 4) Cod de procedură penală și art. 1423 Cod civil în partea încasării prejudiciului moral a dispus încasarea din contul inculpatului Panfil Denis, în beneficiul părților vătămate Sarabaș Măria și Gangaș Diana, a prejudiciului moral în mărime de câte 10 000 (zece mii) lei fiecărei părți vătămate, considerând ca fiind exagerată suma pretinsă de părțile vătămate în mărime de 100 000 (una sută mii) lei.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul Panfil Denis, la data de **12 februarie 2020**, declară **recurs ordinar**, indicând ca temei de casare a deciziei pct. 12 alin.(1) art.427 Cod procedură penală, prin care solicită admiterea recursului casarea parțială a deciziei în partea modului stabilit de executare a pedepsei și în această parte rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie suspendată executarea pedepsei condiționat condamnatului Panfil Denis în temeiul art. 90 Cod Penal.

5.1 În motivarea cerințelor sale inculpatul a indicat că, la examinarea cauzei a recunoscut învinuirile aduse, cauza dată a fost judecată în procedură simplificată cu aplicarea prevederilor art. 364/1 alin. 8 Cod procedură penală și că pedeapsa stabilită prin sentința din 31 octombrie 2018 este una legală, deoarece la stabilirea pedepsei, instanța de judecată a ținut cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui

vinovat, fiind aplicate și prevederile art.7 alin. (1), 61, alin. (1), art.75, art. 90 CP, alin.(1) Cod penal, stabilind o pedeapsă echitabilă în raport cu faptele comise.

Indică recurentul că, fiindu-i stabilită pedeapsa prin sentință a conștientizat despre cele comise și a apreciat soluția instanței de judecată ca fiind legale, echitabilă și corectă în concordanță cu infracțiunea comisă pe care a recunoscut-o și se căiește sincer de cele comise, iar aplicarea unei pedepse mai aspre i-ar cauza suferințe atât lui cât și copilului minor pe care îl întrețin.

Relatează recurentul că, instanța de apel la adoptarea deciziei a dat o motivare neclară asupra individualizării pedepsei, și anume la stabilirea pedepsei urmează să țină cont că Panfil Denis se caracterizează pozitiv, nu este periculos pentru societate, nu suferă de dereglări psihice, are la întreținerea sa 1 copil minor, în cadrul examinării cauzelor acesta a avut un comportament adecvat, de fiecare dată când a fost chemat la organul de urmărire penală a fost prezent, este angajat în câmpul, iar aceste circumstanțe enumerate mai sus, urmează a fi apreciate de instanța de judecată ca circumstanțe atenuante, ceea ce la stabilirea și individualizarea pedepsei instanța de judecată urmează să țină cont de aceste circumstanțe.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹ Cod procedură penală, avocatul părților vătămate Pruteanu Natalia a depus referință, prin care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului respectiv pe baza materialului din dosar și a motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 231 alin. (3) și (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează.

În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată.

Sub acest aspect și cu referire la recursul declarat la 12 februarie 2020 de către inculpatul Panfil Denis (*pct. 5. din decizie*), se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 12 februarie 2019, în prezența inculpatului, aceasta fiind cunoscută cu soluția adoptată fiind

înștiințată despre data pronunțării deciziei integrale care a avut loc la data de 12 martie 2019, iar recursul ordinar, potrivit ștampilei, a fost depus și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție pe 12 februarie 2020, adică peste termenul prevăzut de lege (f. d. 48 vol. III).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în termenul prevăzut de legislația în vigoare, în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală nu prevede repunerea în termen a recursului, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Concomitent și jurisprudența CEDO menționează despre dezavantajarea unei părți față de alta, în situația în care instanța extinde termenul legal de contestare a unei hotărâri judecătorești definitive, se face atingere principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 CEDO (a vedea Hotărârea Chirea versus Republica Moldova).

Mai mult ca atât, decizia se plasează pe pagina web a instanței de judecată, care este publică și accesibilă.

Astfel, că argumentul invocat de avocat precum că a primit copia decizie târziu, nu poate servi drept temei de a considera recursul depus în termen și nu poate servi drept temei de repunere în termen a recursului, și ar fi contrar prevederilor normelor enunțate, inclusiv prevederilor CEDO.

Se reține că prin întârziere motivată se înțelege, de regulă, un caz fortuit, un caz de forță majoră, etc., astfel încât situația invocată de recurent să reprezinte în mod efectiv un motiv temeinic de împiedicare a declarării recursului în termenul legal.

Prin urmare, se constată că întârzierea termenului de declarare a recursului nu a fost determinată de motive întemeiate, fiind depus după expirarea termenului de 30 de zile de la data pronunțării deciziei și, în atare situație, nu există temei pentru repunerea în termen a recursului pentru examinarea admisibilității în principiu a recursului declarat.

Astfel, odată ce recursul ordinar, este declarat peste termen, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

8. Conform art. art. 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Panfil Denis, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe *Panfil Denis xxxxx* ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la **03 iunie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie